

> Retouradres Postbus 2730 3500 GS Utrecht

Stichting Zonnehuizen Veldheim en Stenia
Postbus 99
3700 AB Zeist

Locatie Utrecht

Park Voorn 4
Postbus 2730
3500 GS Utrecht

T 088 669 6060
F 088 669 6050
www.onderwijsinspectie.nl

Contact

mevr. H. Thomassen
medewerker toezicht (v)so

T 088 6696490
h.thomassen@owinsp.nl

Datum 26 juni 2017
Betreft aanbidding definitief rapport van bevindingen kwaliteitsonderzoek

Onze referentie

5075131/23GL/MW/ht

Bijlage

definitief rapport van bevindingen

Geacht bestuur,

Hierbij ontvangt u het definitieve rapport met de bevindingen van het kwaliteitsonderzoek op Intermetzo Zonnehuizen, VSO uitstroom Dagbesteding & Arbeidsmarktgericht, op 23 mei 2017. De inspectie gaat ervan uit dat u de betreffende school en de medezeggenschapsraad direct na ontvangst op de hoogte stelt van dit rapport.

Op de inhoud van het conceptrapport is geen reactie binnengekomen.

Vier werkweken na de dagtekening van deze brief wordt het rapport van bevindingen openbaar gemaakt in de Toezichtkaart op de website van de inspectie, www.onderwijsinspectie.nl. Mocht u het niet eens zijn met het definitieve rapport, wilt u dan uiterlijk op maandag 17 juli 2017 uw zienswijze schriftelijk aan de inspectie kenbaar maken. Uw zienswijze wordt dan als bijlage aan het rapport toegevoegd.

Indien u vragen of opmerkingen heeft, dan kunt u contact opnemen met de in de colofon vermelde contactpersoon.

Met vriendelijke groet,

i.o.

mevr. drs. M.J.B. Wilmer
Inspecteur van het Onderwijs

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

Intermetzo Zonnehuizen, VSO uitstroom Dagbesteding & Arbeidsmarktgericht

Plaats : Zeist
BRIN nummer : 23GL|OKE 06|VSO
Onderzoeksnummer : 292537
Datum onderzoek : 23 mei 2017
Datum vaststelling : 26 juni 2017

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	7
3	TOEZICHTARRANGEMENT	15

1 INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs voerde op 23 mei 2017 een onderzoek uit op Intermetzo Zonnehuizen VSO uitstroom Dagbesteding & Arbeidsmarktgericht om een oordeel te kunnen uitspreken over de kwaliteit van het onderwijs en over de naleving van wet- en regelgeving.

De school verzorgt voortgezet speciaal onderwijs aan jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 18 jaar met ernstige psychiatrische en gedragsproblemen.

Toezichtkader

De inspectie baseert zich bij het onderzoek op het Toezichtkader speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs 2012. Dit toezichtkader bevat een waarderingskader voor het speciaal onderwijs en een waarderingskader voor het voortgezet speciaal onderwijs.

In haar jaarwerkplan verantwoordt de inspectie welke wettelijke aspecten zij onderzoekt. Meer informatie over het jaarwerkplan en het nieuwe toezichtkader voor (voortgezet) speciaal onderwijs is te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Aanleiding

Tijdens het themaonderzoek naar het onderwijs in de arbeidsmarktgerichte leerweg dat is uitgevoerd op 20 april 2016 is gebleken dat er wellicht risico's zijn op het gebied van de kwaliteit van het onderwijs. Naar aanleiding hiervan besloot de inspectie een kwaliteitsonderzoek uit te voeren om eventuele tekortkomingen vast te stellen.

Onderzoeksopzet

Bij een kwaliteitsonderzoek beoordeelt de inspectie de aspecten 2 tot en met 9 van het Toezichtkader 2012. Beoordeling van aspect 1 ('opbrengsten') vindt niet plaats omdat een landelijke norm voor opbrengsten in het (voortgezet) speciaal onderwijs vooralsnog ontbreekt.

De inspectie baseert deze rapportage op:

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Analyse van documenten die de school aan de inspectie toestuurde en die zicht bieden op de ontwikkelingen van de school.
- Onderzoek op locatie waarbij de inspectie:
  - dossiers, waaronder ontwikkelingsperspectieven, bestudeerde en beoordeelde;

- gesprekken voerde met de directie, enkele leraren, leerlingen van beide locaties, de stagecoördinatoren en de commissie voor de begeleiding;
- de onderwijspraktijk observeerde in acht groepen.

Na afloop van het onderzoek besprak de inspectie haar bevindingen en conclusie met de directie en een vertegenwoordiging van het bevoegd gezag.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staan de bevindingen uit het onderzoek op het gebied van de onderwijskwaliteit en de wettelijke voorschriften. Daarna volgt een beschouwing waarin de inspectie de tekortkomingen toelicht en de schoolontwikkeling waar mogelijk in samenhang beschrijft. Hoofdstuk 3 bevat het toezichtarrangement.

2 BEVINDINGEN

2.1 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabel vermeldt de inspectie welke indicatoren zij bij dit onderzoek heeft betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige Waarderingskader voortgezet speciaal onderwijs 2012. De bevindingen staan weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de school de desbetreffende indicator heeft gerealiseerd.

De inspectie onderzocht daarnaast of de school voldoet aan de naleving van enkele wettelijke voorschriften.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

De normindicatoren zijn gemarkeerd met een asterisk (*).

Kwaliteitsaspect 1 De opbrengsten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.		1	2	3	4	5
1.1	Aan het eind van de schoolperiode bereiken de leerlingen een eindniveau dat voldoet aan de landelijke standaarden voor leerresultaten.					•
1.2	Aan het eind van de schoolperiode bereiken de leerlingen een eindniveau dat voldoet aan de landelijke standaarden voor sociale opbrengsten.					•
1.3	De gerealiseerde uitstroombestemmingen van de leerlingen liggen ten minste op het niveau van de landelijke standaarden voor opbrengsten.					•
1.4	De school voldoet aan de landelijke standaard voor bestendinging.					•

Kwaliteitsaspect 2 De school begeleidt de leerlingen aan de hand van hun ontwikkelingsperspectief, zodat zij zich naar hun mogelijkheden ontwikkelen.		1	2	3	4
2.1*	De school stelt bij plaatsing voor iedere leerling binnen zes weken een ontwikkelingsperspectief vast.			•	

Kwaliteitsaspect 2 De school begeleidt de leerlingen aan de hand van hun ontwikkelingsperspectief, zodat zij zich naar hun mogelijkheden ontwikkelen.		1	2	3	4
2.2*	De school gebruikt een samenhangend systeem van (waar mogelijk genormeerde) instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	
2.3*	De school stelt vast of de leerlingen zich ontwikkelen conform het ontwikkelingsperspectief en maakt naar aanleiding hiervan beredeneerde keuzes.			•	
2.4*	De school voert het onderwijs en de ondersteuning planmatig uit.			•	
2.5	De school kent structurele samenwerking met ketenpartners waar noodzakelijke interventies op leerlingenniveau haar eigen kerntaak overschrijden.			•	
2.6	De mentoren stimuleren het welbevinden en de motivatie van de leerlingen.			•	

Kwaliteitsaspect 3 De aangeboden leerstofinhouden bereiden de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.		1	2	3	4
3.1*	De school hanteert een leerstofaanbod voor de kernvakken van het uitstroomprofiel.			•	
3.2	Bij de aangeboden leerinhouden op de leergebied overstijgende vormingsgebieden biedt de school de kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			•	
3.3*	Het leerstofaanbod van de leerroute sluit aan op de uitstroombestemming.			•	
3.4	De leerinhouden voorzien in een doorgaande lijn.			•	
3.5	Stage maakt voor alle opleidingsprofielen onderdeel uit van het onderwijsaanbod van de school.			•	

Kwaliteitsaspect 4 De leraren geven de leerlingen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.		1	2	3	4
4.1	De school maakt per leerroute een beredeneerde keuze voor de inzet van de beschikbare onderwijstijd.			•	
4.2*	De leraren zetten de geplande onderwijstijd doelgericht in.			•	
4.3	De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.			•	
4.4	Het ongeoorloofd verzuim van leerlingen is beperkt.			•	

Kwaliteitsaspect 5 Het schoolklimaat wordt gekenmerkt door veiligheid en respectvolle omgangsvormen.		1	2	3	4
5.1	De ouders tonen zich betrokken bij de school door de activiteiten die de school daartoe onderneemt.			•	
5.2*	De school heeft een veilige leer- en werksituatie voor zowel de leerlingen als het personeel.			•	
5.3	De leerlingen gaan op een respectvolle manier met elkaar en anderen om.			•	
5.4	De leraren gaan op een respectvolle manier om met de leerlingen.			•	
5.5	De inrichting van het gebouw en de lesruimten getuigen van een veilige en inspirerende leer- en werkomgeving.		•		

Kwaliteitsaspect 6 De leraren leggen duidelijk uit, organiseren de onderwijsactiviteiten efficiënt en houden de leerlingen taakbetrokken.		1	2	3	4
6.1*	De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	
6.2*	De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			•	
6.3*	De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			•	

Kwaliteitsaspect 7 De leraren stemmen aanbod, instructie, verwerking, onderwijstijd en aanpak af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		1	2	3	4
7.1	De leraren stemmen binnen de leerroute de aangeboden leerinhouden af op de onderwijsbehoeften van leerlingen.			•	
7.2	De leraren stemmen de instructie af op verschillen in instructiebehoeften van leerlingen.			•	
7.3	De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op de verschillen in verwerkingsbehoeften van leerlingen.			•	
7.4	De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in behoefte aan leertijd van leerlingen.		•		
7.5*	De leraren stemmen hun (ortho)pedagogisch handelen af op (problematisch) gedrag van leerlingen.			•	

Kwaliteitsaspect 8 De school zorgt systematisch en planmatig voor behoud en verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.		1	2	3	4
8.1	De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			•	
8.2*	De school evalueert jaarlijks de leerresultaten van de leerlingen.			•	

Kwaliteitsaspect 8 De school zorgt systematisch en planmatig voor behoud en verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.		1	2	3	4
8.3	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen op de leergebiedoverstijgende ontwikkelingsgebieden.		•		
8.4	De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			•	
8.5	De school evalueert regelmatig de onderwijsondersteuning.			•	
8.6	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			•	
8.7	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			•	
8.8	De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.		•		
8.9	De school draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit van de samenleving.			•	
8.10	De school waarborgt de kwaliteit van het schoolexamen en van andere toetsinstrumenten.			•	

Kwaliteitsaspect 9 De voorwaarden voor zorg voor de kwaliteit zijn aanwezig.		1	2	3	4
9.1	De schoolleiding stuurt de schoolontwikkeling inclusief de kwaliteitszorg aan.			•	
9.2	De kwaliteitszorg is verbonden met de visie op leren en onderwijzen en de leerlingenzorg zoals geformuleerd in het schoolplan.			•	
9.3	De schoolleiding zorgt voor een professionele cultuur.			•	
9.4	Bij de zorg voor kwaliteit zijn personeel, directie, leerlingen, ouders en bestuur betrokken.			•	

E. Naleving wet- en regelgeving		Voldoende	Onvoldoende
-	Het bevoegd gezag heeft een meldcode huiselijk geweld vastgesteld en bevordert het gebruik ervan (WEC, art. 5).	•	

2.2 **Beschouwing**

Algemeen beeld

Intermetzo Zonnehuizen VSO uitstroom Dagbesteding & Arbeidsmarktgericht heeft de basiskwaliteit op orde. De teams op (nu nog) twee locaties hebben de afgelopen periode hard gewerkt onder aansturing van de locatieleiding en de commissie voor de begeleiding. In korte tijd hebben de teamleden met vereende krachten gewerkt aan de kwaliteitsverbetering. Het systeem van leerlingenzorg is verbeterd hoewel de commissie voor de begeleiding de evaluatie van de ontwikkelingsperspectieven en het planmatig handelen duidelijker zichtbaar kan maken in de documenten. Het primaire proces is eveneens van voldoende kwaliteit.

Bij de kwaliteitszorg vraagt vooral het analyseren van gegevens over de sociale competenties verdere ontwikkeling. Ook de verantwoording over de resultaten en de kwaliteitsontwikkeling in bijvoorbeeld de schoolgids of het jaarverslag kan beter.

Toelichting

Leerlingenzorg

De inspectie beoordeelt de zes indicatoren die betrekking hebben op de leerlingenzorg als voldoende. Alle leerlingen hebben een ontwikkelingsperspectief dat door hen en hun ouders/verzorgers is getekend. De commissie voor de begeleiding (cvb) wil een nieuw format invoeren, waarin de overlap tussen het startdocument, het ontwikkelingsperspectief en het document 'evaluatie ontwikkelingsperspectief' tot een minimum beperkt blijft. De cvb stelt de uitstroombestemming en het uitstroomperspectief van de jongeren vast, waarbij de vraag of de commissie voldoende ambitieus is niet eenduidig beantwoord kan worden. Voor het uitstroomprofiel 'arbeidsmarktgericht' kan de cvb duidelijker aangeven welke vorm van arbeid mogelijk is. De leerlingen in het uitstroomprofiel 'arbeidsmatige dagbesteding' kunnen eveneens certificaten halen of IVIO examens doen. Deze mogelijkheden ontbreken nu in hun ontwikkelingsperspectief.

Het systeem en de procedures om de ontwikkeling van de leerlingen te volgen zijn voldoende. De relatie tussen de resultaten op een sociaal volginstrument, de observatie door de mentor en de gekozen doelen in het ontwikkelingsperspectief is wel bekend bij de cvb en de mentoren, maar een onderbouwing voor de gemaakte keuzes staat niet in het ontwikkelingsperspectief. De mentor kiest

naast individuele doelen een klassendoel voor sociale ontwikkeling om aan te werken.

Leerlingen werken met een weekplanning. De school is zichtbaar de omslag van volgend onderwijs naar meer plannend onderwijs aan het maken. Hierdoor is het planmatig werken wel van voldoende niveau, maar deze werkwijze kunnen de leraren meer zichtbaar maken in hun lessen.

De mentoren vervullen een cruciale rol in het welbevinden van de jongeren en bij hun loopbaanorientatie.

Onderwijsleerproces

De inspectie beoordeelt de kwaliteit van het overgrote deel van de indicatoren die betrekking hebben op het onderwijsleerproces als voldoende. In de meeste lessen die de inspectie heeft gezien creëert de school een veilig leerklimaat, waarin de leerlingen actief en betrokken aan de lessen deelnemen. Een aandachtspunt dat al langer speelt is de huisvesting op de terreinen Stenia en Veldheim. Na het vertrek van de zorginstelling op de terreinen staan er gebouwen leeg. De staat van onderhoud is niet inspirerend en stimulerend. De verhuizing naar een ander onderwijsgebouw is voorzien direct na de zomervakantie 2017. De inrichting van de lokalen is evenmin uitnodigend, daarom beoordeelt de inspectie indicator 5.5 als onvoldoende.

De leerinhouden passen bij de uitstroomprofielen en sluiten aan op de uitstroombestemming van de leerling. Het team besteedde veel aandacht aan het ontwikkelen van leerlijnen op basis van de kerndoelen.

De school heeft recent haar beleid voor de stages en arbeidstoeleiding opnieuw doordacht. Vanaf leerjaar 1 oriënteren leerlingen zich op hun interesses en mogelijkheden. Er is een opbouw in stages, van interne naar externe stages en van intensieve, vertrouwde begeleiding naar steeds meer zelfstandigheid. Het motto van de school is: 'niemand de deur uit zonder arbeidscontract'. Leerlingen en leraren beoordelen het schoolklimaat als veilig. De leraren gaan respectvol met de leerlingen om en ook de leerlingen gaan respectvol met de leraren om. Het aantal incidenten neemt af door de aandacht die de leraren hebben voor de zaken die spelen bij de leerlingen. Aandachtspunt voor sommige leraren is de leeftijdsadequate benadering van de leerlingen. Leraren kiezen soms voor werkvormen die vooral geschikt zijn voor jonge kinderen. Met name de oudere leerlingen kunnen meer verantwoordelijkheid aan voor hun leerproces en een actievere eigen inbreng hebben.

De leraren leggen over het algemeen duidelijk uit en in de meeste lessen zijn elementen van het directe instructiemodel te herkennen. De afstemming van de onderwijstijd op de onderwijsbehoeften van individuele leerlingen kan beter (indicator 7.4). In een groot deel van de lessen besteden alle leerlingen evenveel tijd aan een bepaald vakgebied. Ook uit het ontwikkelingsperspectief

blijkt niet dat sommige leerlingen meer of minder tijd krijgen of nodig hebben om zich de leerstof eigen te maken.

Kwaliteitszorg en voorwaarden voor kwaliteitszorg

De inspectie beoordeelt de kwaliteitszorg op het merendeel van de indicatoren als voldoende.

De teams werken zoals gezegd voortvarend aan de kwaliteitsverbetering.

Teamleden zijn betrokken bij onderdelen van het schooljaarplan. De locatie heeft de doelgroep opnieuw in kaart gebracht en verbindt daar consequenties aan voor de inhoud van het onderwijs. Dit blijkt uit het 'onderwijskundig beleidsdocument' dat als onderlegger dient voor de kwaliteitsontwikkeling. De locatie evalueert het onderwijsleerproces en de onderwijsondersteuning. Als de twee locaties straks gehuisvest zijn op één (nieuwe) locatie wordt de onderlinge uitwisseling tussen leraren gemakkelijker. De coördinatoren en de LC-leraren doen lesobservaties en geven 'tips en tops' aan leraren. De leraren houden intervisie en scholen zich in voldoende mate om goed om te kunnen gaan met deze doelgroep.

De school analyseert de opbrengsten van resultaten bij de algemene vakken en verbindt hier conclusies aan. De geformuleerde interventies moeten het komend schooljaar leiden tot resultaten die voldoen aan de eigen schoolstandaard.

Aandachtspunten voor de school blijven de analyse van de opbrengsten bij de leergebiedoverstijgende ontwikkelingsgebieden en de conclusies die daaruit kunnen volgen (indicator 8.3). Ook de verantwoording in de schoolgids over de resultaten en over de kwaliteitsverbetering is nu summier (indicator 8.8). De voorwaarden voor kwaliteitszorg zijn vervuld. Na een onrustige periode is de locatieleiding voortvarend bezig met de schoolontwikkeling. Het jaarplan en het jaarverslag 2016-2017 bieden inzicht in deze ontwikkeling.

Wet- en regelgeving

De meldcode van Intermetzo Zonnehuizen voldoet aan de daaraan gestelde eisen.

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

3 TOEZICHTARRANGEMENT

Kwaliteit

De Inspectie van het Onderwijs kent aan Intermetzo Zonnehuizen VSO uitstroom Dagbesteding & Arbeidsmarktgericht het basisarrangement toe. Dit betekent dat de inspectie op dit moment geen reden heeft om het toezicht te intensiveren. Het basistoezicht bestaat uit de jaarlijkse prestatieanalyse en eventueel een themaonderzoek of een vierjaarlijks bezoek.

Naleving

De inspectie heeft geen tekortkomingen vastgesteld in de naleving van wettelijke voorschriften.

